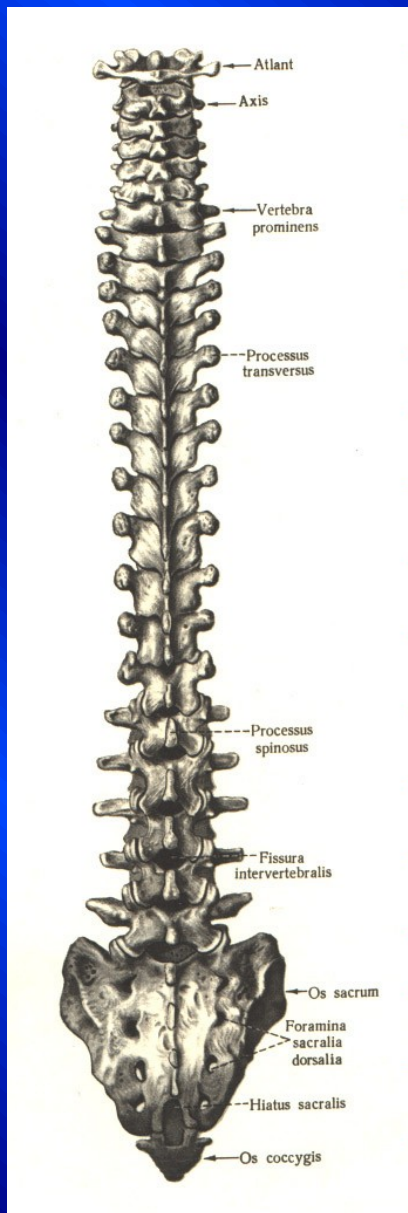

Deformity páteře

Fyziologická zakřivení páteře

Osa frontální

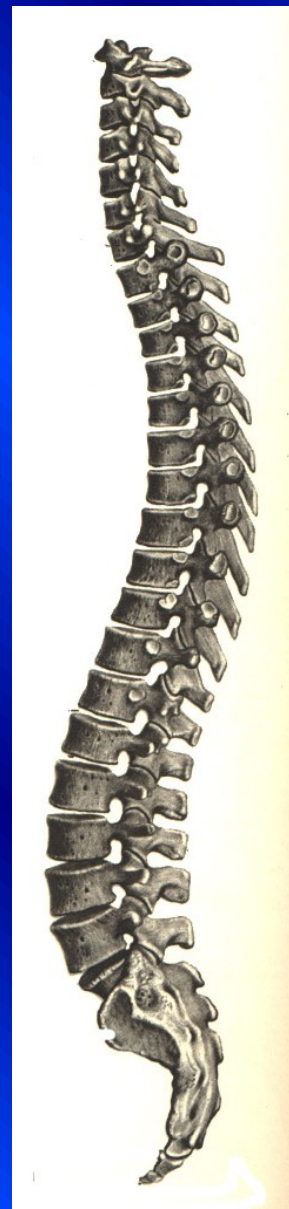
Osa sagitální

Krční lordóza

Hrudní kyfóza

Bederní lordóza

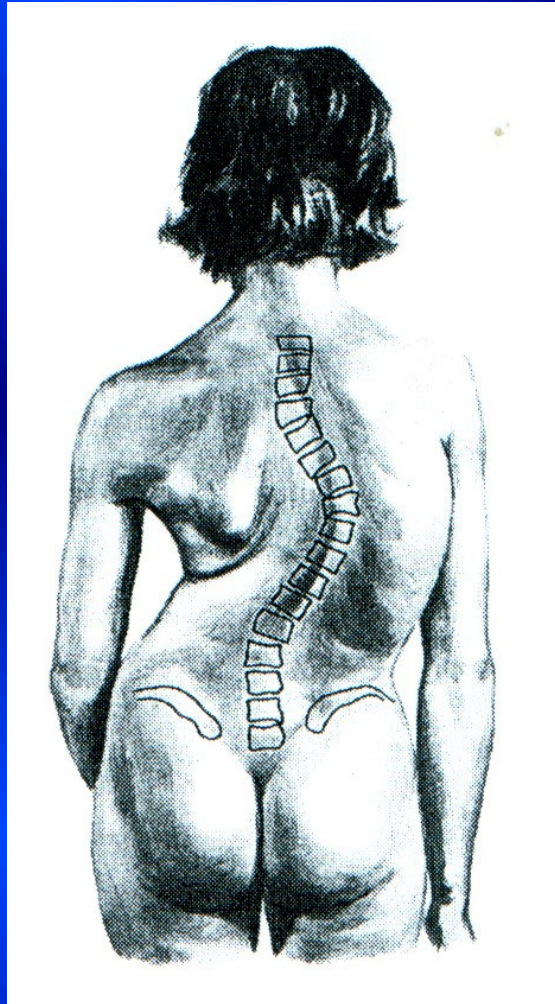
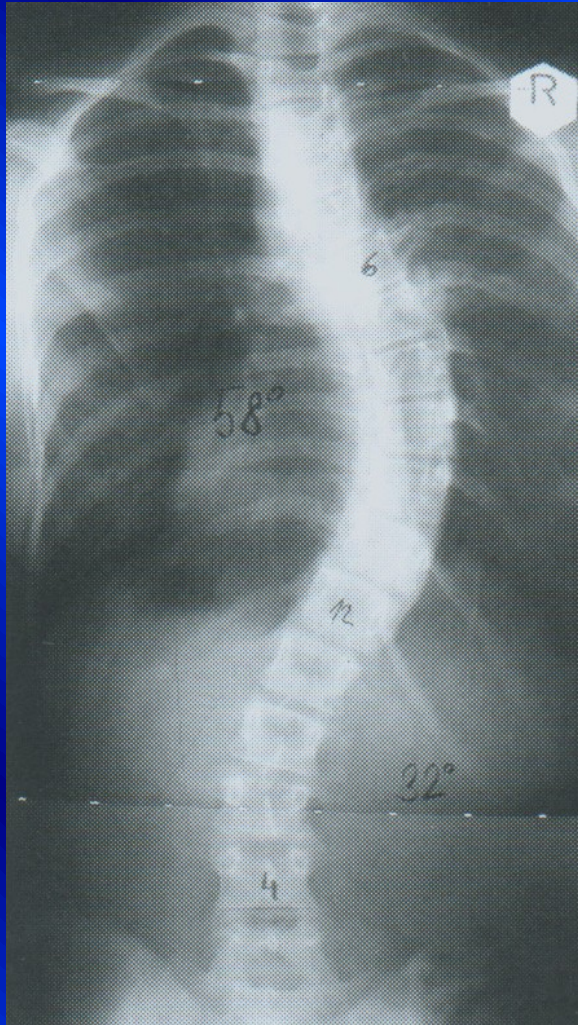
Sakrální kyfóza

Skolióza

Skolióza je deformita páteře v rovině frontální
+ v rovině sagitální a transverzální

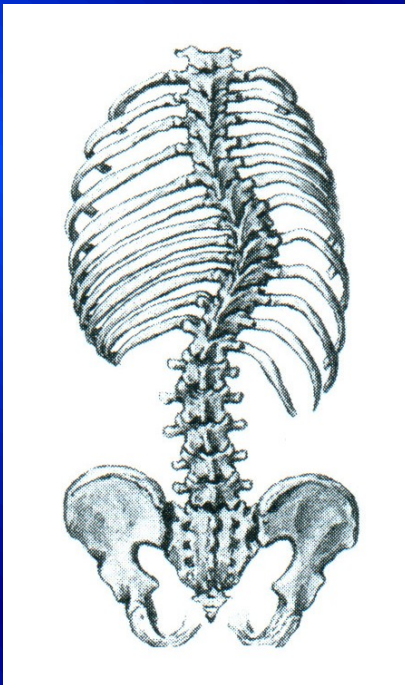

Skolióza je 3D deformita

- ve frontální rovině – skolióza
- v sagitální rovině – hypo, hyperkyfóza
- v transverzální rovině – rotace, torze
  - žeberní prominence
  - proc. spinosus otočen na konkávní stranu
  - zúžení spinálního kanálu

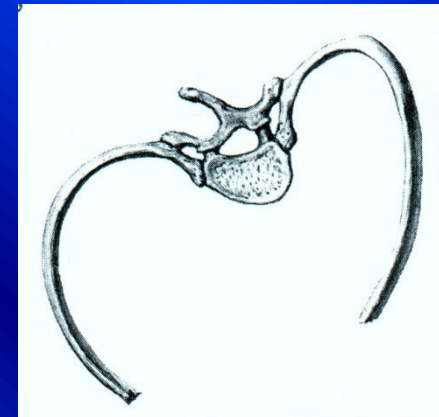
konkávní

konvexní

konkávní

konvexní

Křivka

Strukturální křivka

- nemá normální flexibilitu
- podmíněna strukturálními změnami obratlů

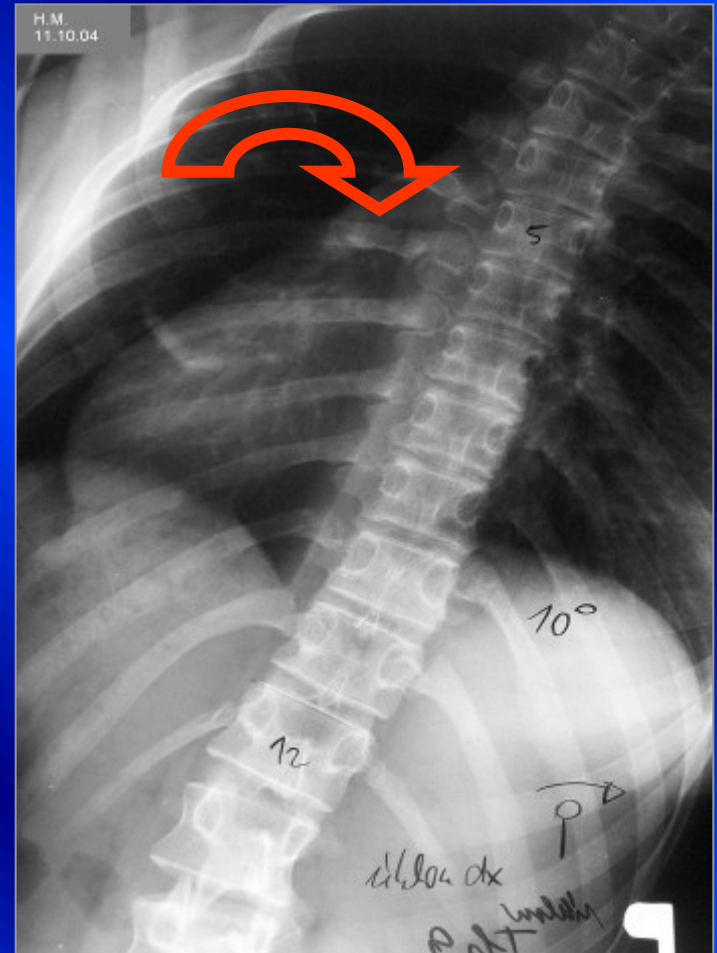
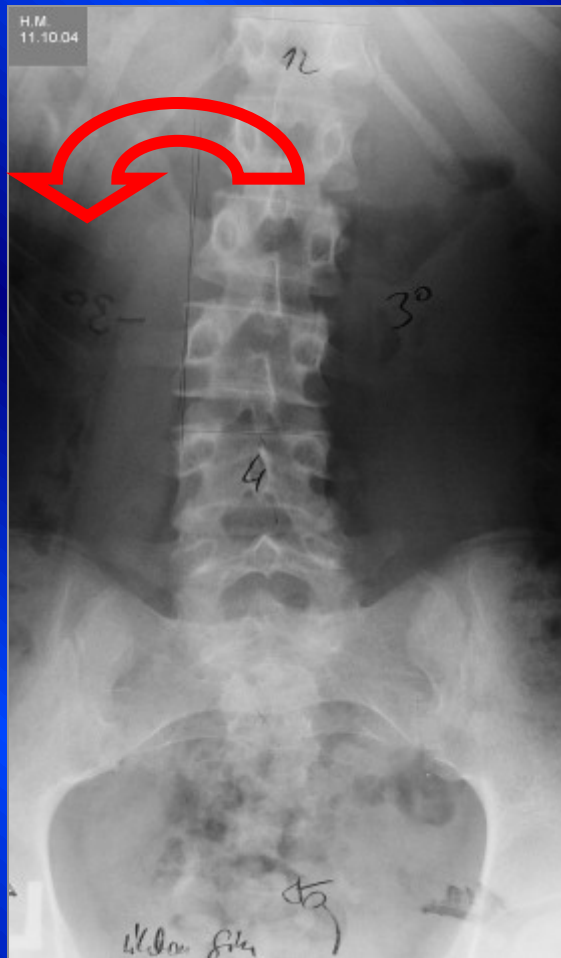
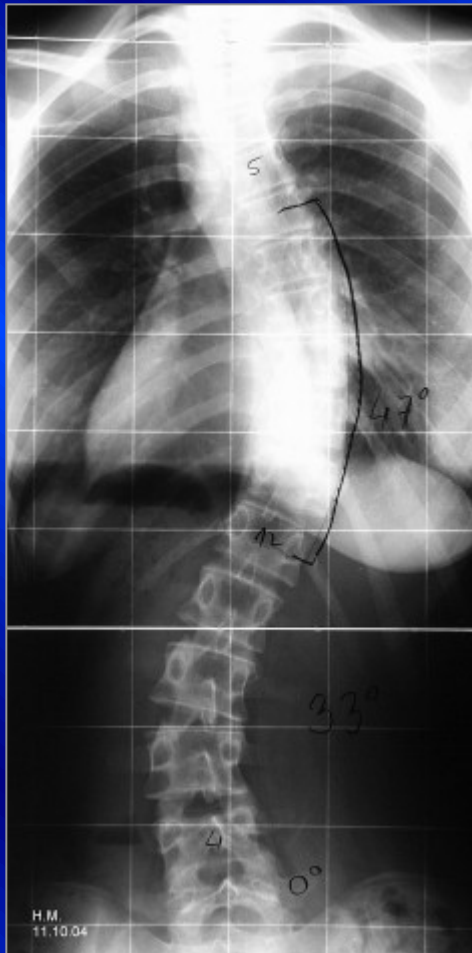
Nestrukturální křivka

- je flexibilní, není fixována
- není podmíněna strukturálními změnami obratlů

Strukturální křivka

Nestrukturální křivka

Křivka

Hlavní křivka

- objevila se nejdříve
- obvykle strukturální
- bývá těžší

Vedlejší křivka

- kompenzační nad a pod hlavní křivkou
- kompenzuje rovnováhu trupu
- postupně se fixuje a stává se strukturální

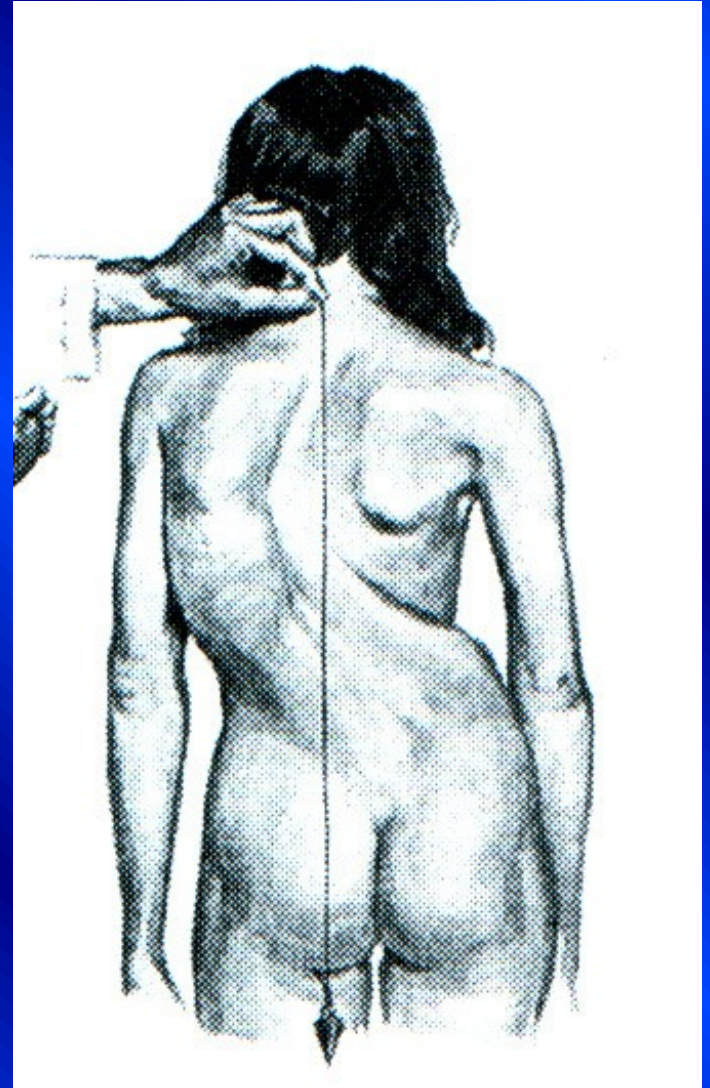

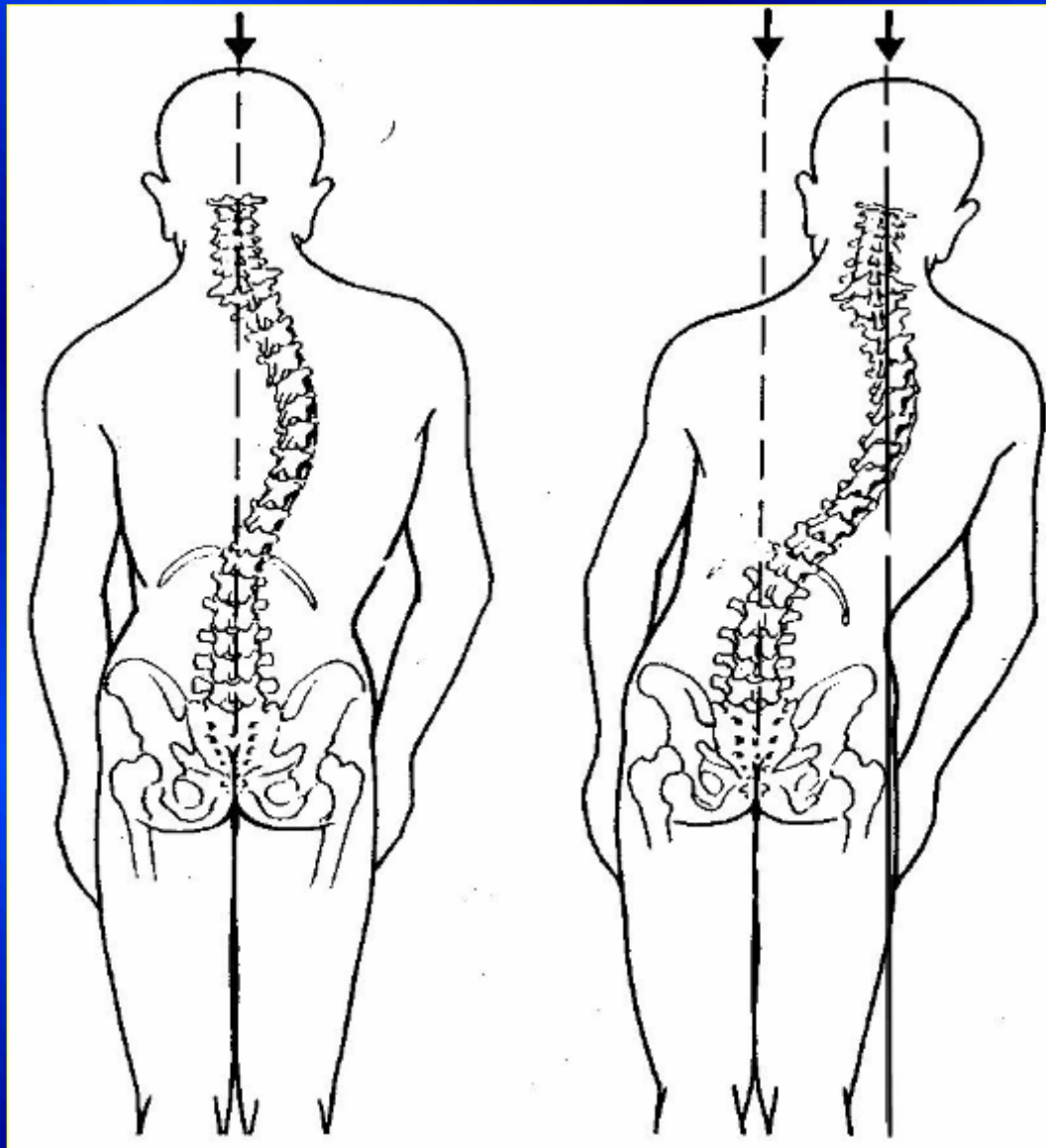
Skolióza

Kompenzovaná

Dekompenzovaná

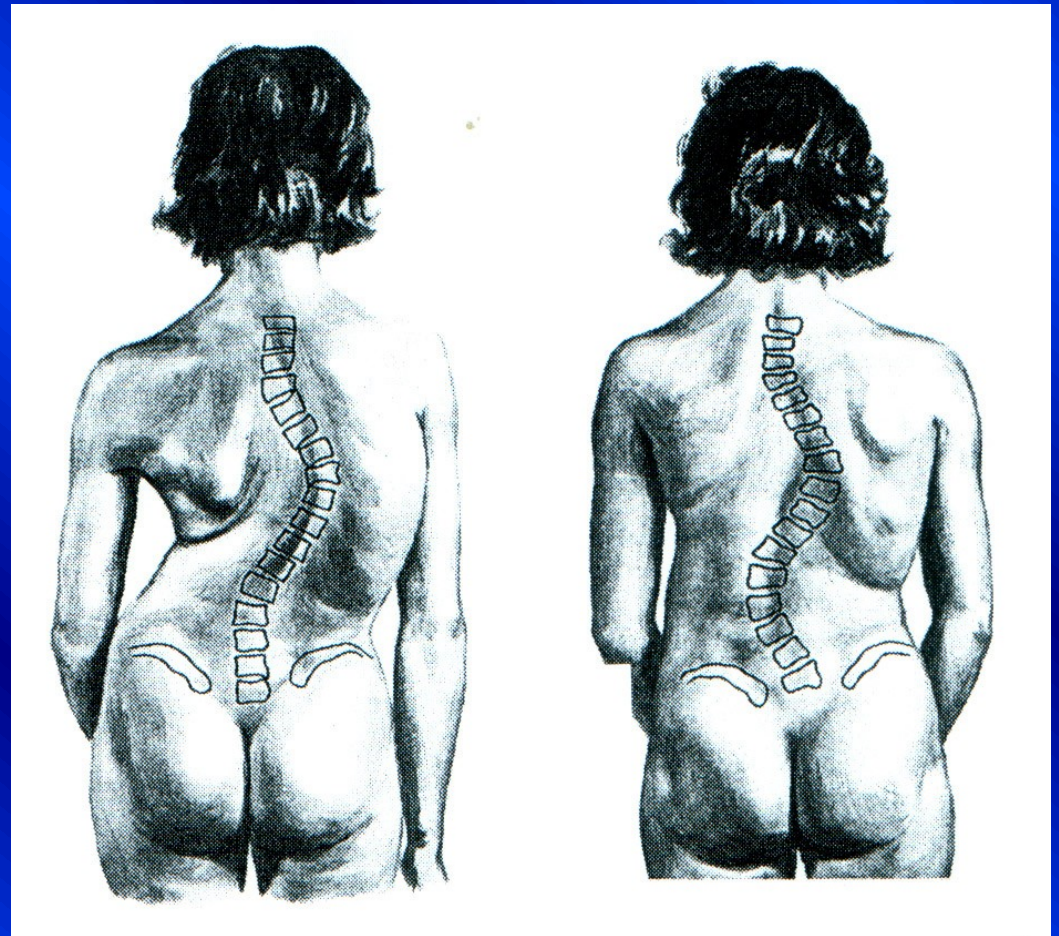

Kompenzace / dekompenzace trupu

Křivka

cervikální
cervikothorakální
thorakální
thorakolumbální
lumbální
lumbosakrální

Thorakální

Thorakolumbální

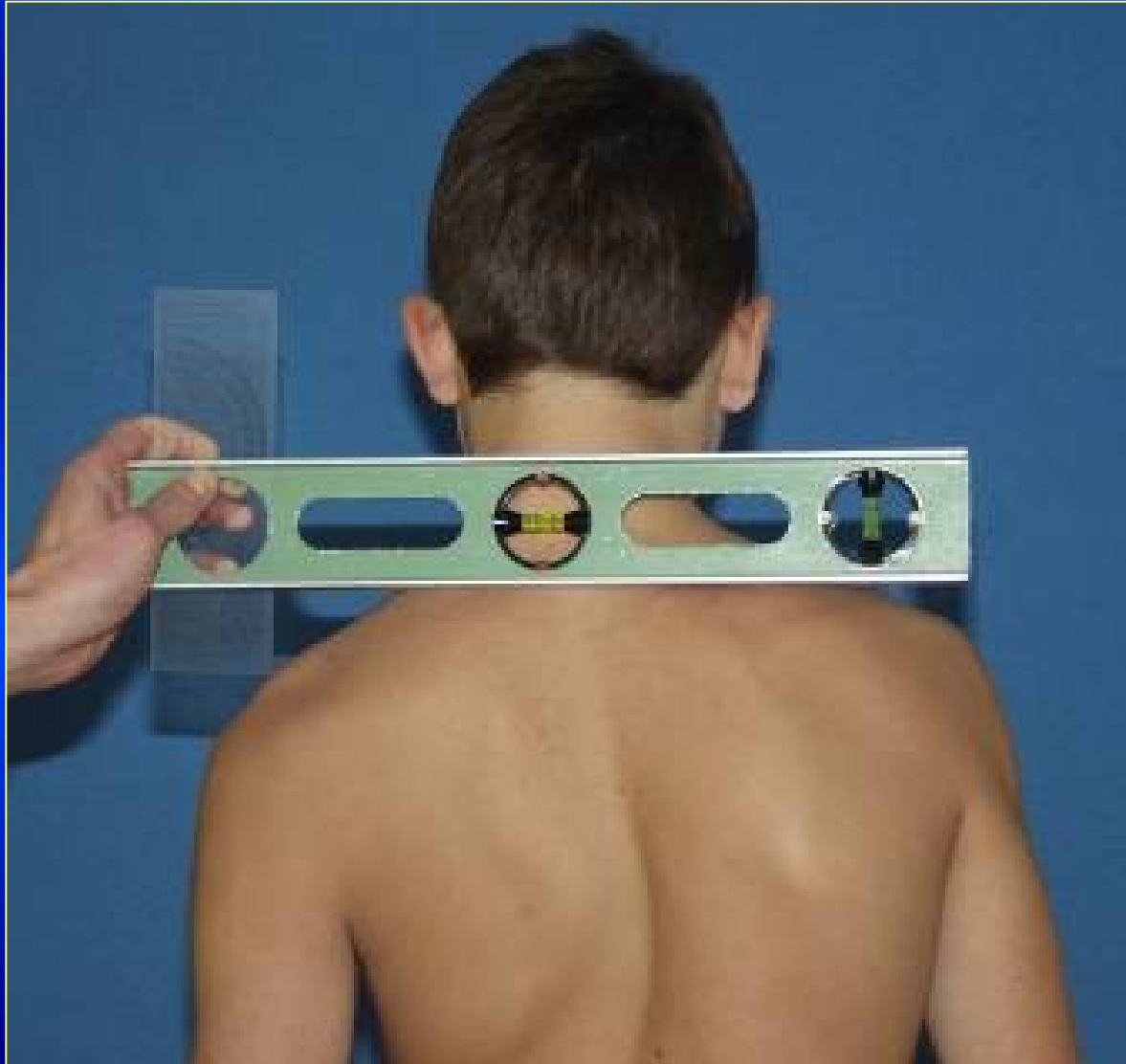
Klinické vyšetření

- kompenzace trupu – olovnice
- výška ramen
- asymetrie pasu
- postavení pánve
- flexibilita křivek v úklonu
- velikost prominence -paravertebrálního / žeberního
valu v předklonu
- ostatní-laxita, pohl. vývoj, kožní pigmentace, délka DK
- funkční vyšetření plic: vitální kapacita plic, spirometrie,
zátěžové testy

Měření dekompenzace trupu olovnicí

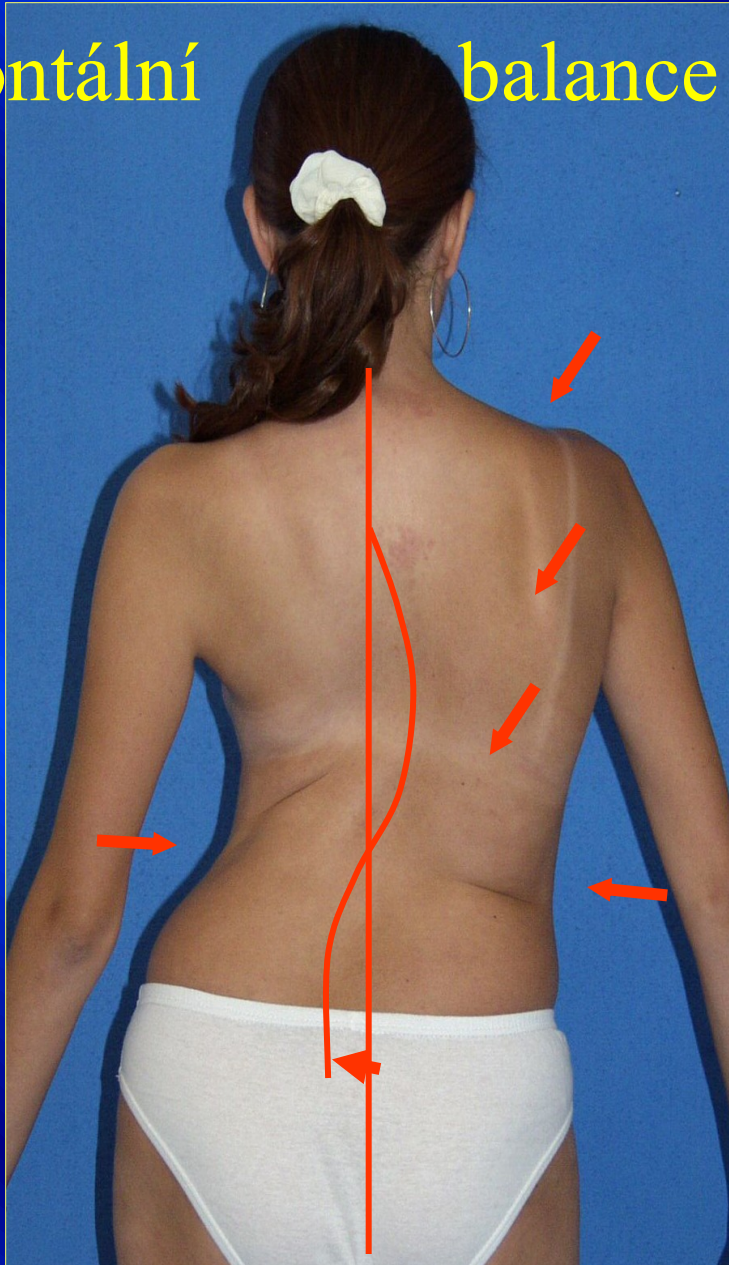
Měření asymetrie ramen

Měření paravertebrálního valu/ gibu

Frontální balance

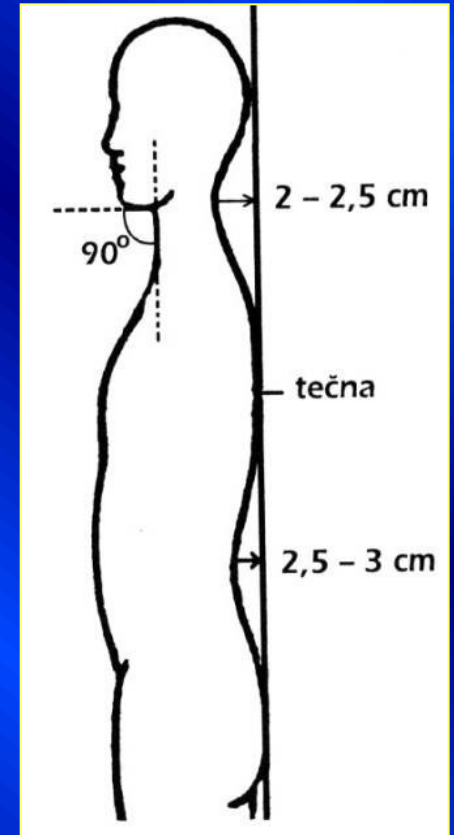
Výška ramen

Gibus

Asymetrie tajle

Dekompenzace trupu

Sagitální balance

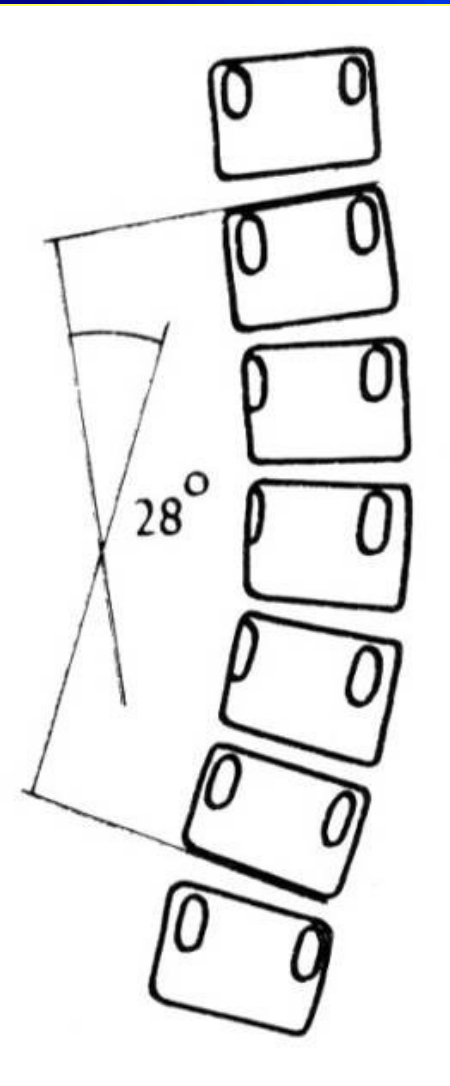
Neurofibromatóza „café au lait“

RTG hodnocení

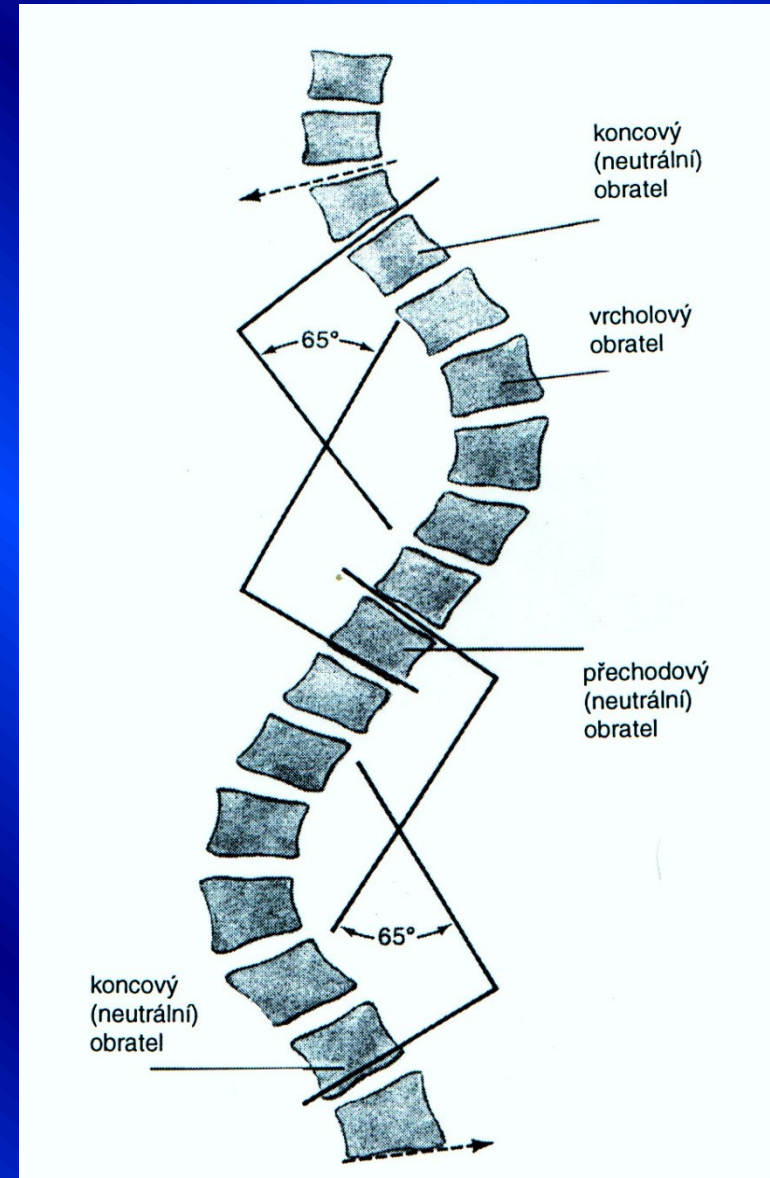
- Dlouhé formáty filmů 30x90 cm
- AP, bočné, v úklonech ke konvexitě, v distrakci
- Kontroly po 6 měsících
- Cobbův úhel
- Kostní věk- Risser, rtg levého zápěstí

Měření úhlu skoliózy dle Cobba

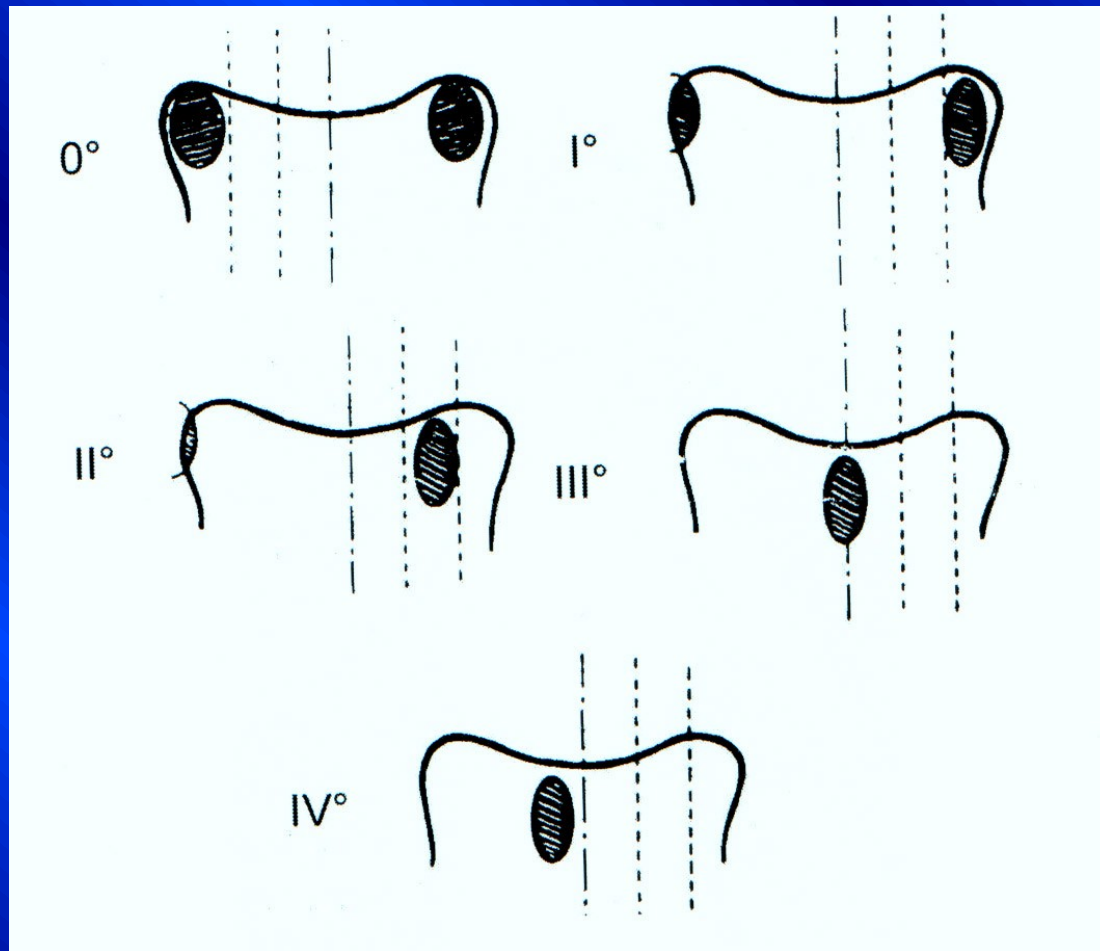

Vrcholový obratel
nejvíce vzdálen od
vertikální osy

Koncový obratel
krycí plochy jsou
nejvíce
skloněny do konkavity

Hodnocení rotace obratlů podle pediklů

Hodnocení věku podle ilické apofýzy - Risser

0 není patrna

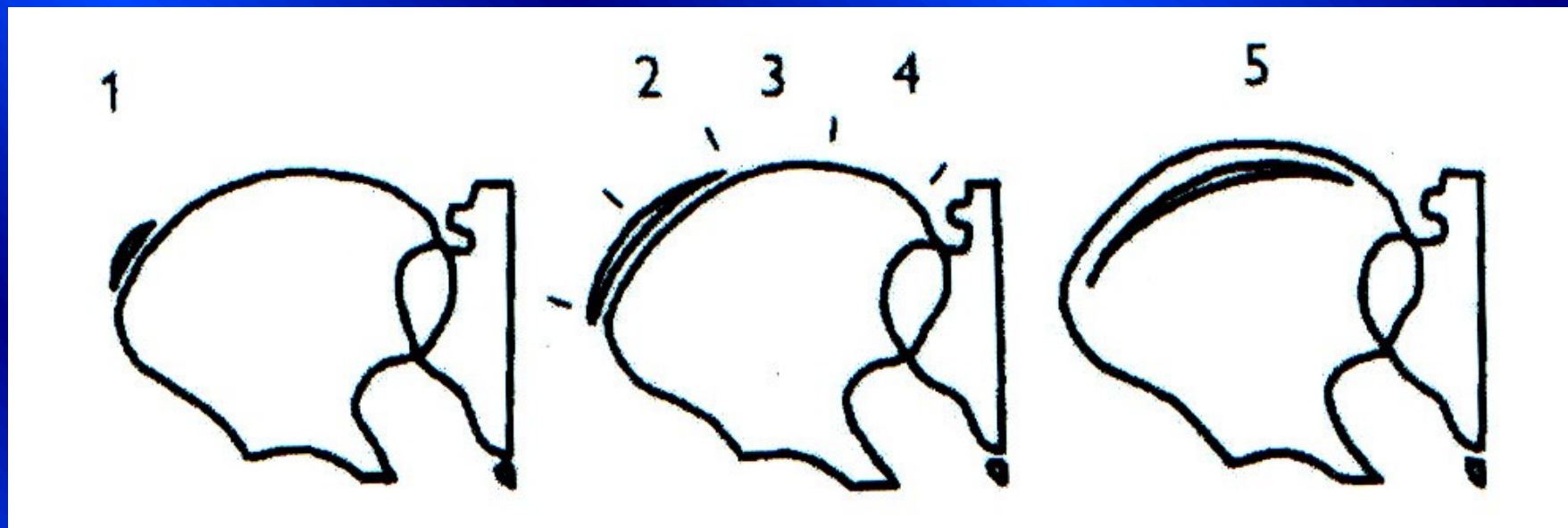
1 25%

2 50%

3 75 %

4 100 %

5 fúze s hřebene ilické kosti

KLASIFIKACE

- Orientace – pravo- nebo levostranná
- Lokalizace – C, CT, T, TL, L, LS
- Tíže křivky – ve stupních podle Cobba
- Etiologie

Rozdělení skolióz podle etiologie

- **Strukturální**
  - **Kongenitální**
  - **Idiopatická** (80%) – infantilní, juvenilní, adolescentní
  - **Neuromuskulární** – neuropatická, myopatická
  - **Skolióza při neurofibromatóze**
  - **Sekundární skoliózy - u různých chorob**
    - Marfanův sy, Ehlers-Danlosův sy,...
  - **Degenerativní**
- **Nestrukturální**
  - **Posturální**
  - **Hysterická**
  - **Při jiných chorobách (TU, záněty,..)**

Idiopatická skolióza

- ETIOLOGIE NEZNÁMÁ, MULTIFAKTORIÁLNÍ
- GENETICKÁ PREDISPOZICE
- VÝSKYT u DĚVEK 1,5 x VYŠŠÍ
- PROGRESE - DÍVKY 8 x ČASTĚJŠÍ
- ZAČÁTEK MENARCHE - UKONČENÍ RŮSTU DO 2-3 R

Léčba

- do 10 st. - nepovažujeme za skoliózu
- 10-20 st - LTV, sledování
- 20 - 40 st - ortéza a LTV
- nad 40 st - operační řešení

Přirozený vývoj v dospělosti

Progrese křivky

- zřídka, je-li $<30^\circ$
- často, je-li $>50^\circ$ hrudní, $>30^\circ$ bederní. Rychlost progrese cca $1^\circ/\text{rok}$

Omezení dechových funkcí u hrudní křivky $> 90^\circ$

Bolesti v zádech

Idiopatická skolióza

- **Infantilní**
  - < 3 let, novorozenecká, většinou spontánně regreduje (90%), někdy může ale velmi závažně progredovat
- **Juvenilní**
  - věk 3 – nástup puberty (10 let)
- **Adolescentní**
  - od nástupu puberty (10 -12 let) do ukončení růstu

LTV

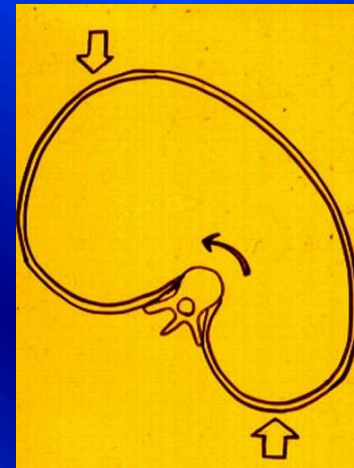
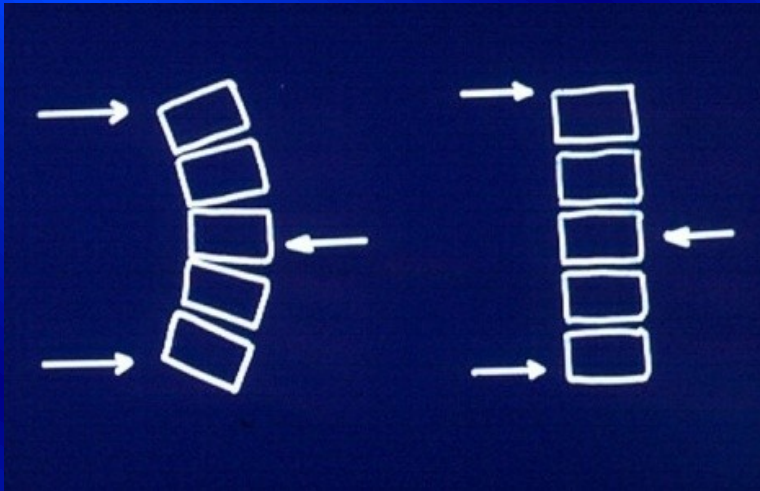
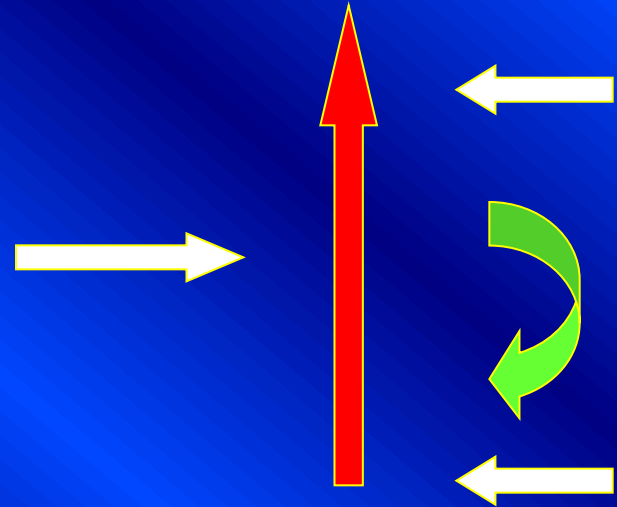
- cvičení, správné držení těla
- podsazování pánve
- posilování břišních a zádočných svalů
- dechová cvičení
- hodně tělesné aktivity
- kontroly po 6 měsících

LTV + korzet

- Má zabránit progresi křivky, zlepšení jen u lehkých křivek, nad 45 st. nelze ortézou ovlivnit
- Indikace - u rostoucích jedinců s flexibilní křivkou, pokud je pohlavní vývoj ukončen je progrese minimální
- Křivky progredují v období nejrychlejšího růstu
- Zpočátku 23 hodin denně, nosit do ukončení růstu 16-17 let, postupné odkládání

Principy funkce korzetu - působící síly

- distrakce
- derotace
- trojbodový systém

Milwaukee ortéza

– křivky s vrcholem Th6 a výše

TLSO ortéza

- křivky s vrcholem Th7 a níže

LTV v ortéze

- protažení
- držení těla
- LTV na míči
- posilovna
- co největší aktivizace - sporty

- Bez ortézy
  - plavání
  - hippoterapie
  - cvičení dle Vojty
  - cvičení dle Schrottové

- Dechová cvičení
  - *hluboké dýchání*
  - *přefukovací láhve*
  - *derotační dýchání*

Operační léčba

- **Indikace:**
  - nad 40 st při rychlé progresi
  - nad 50 st vždy operace
- **Principy:**
  - korekce křivky (distrakce, derotace, translace obratlů)
  - u mladých jedinců opakované distrakce
  - spondylodéza
  - doléčení sádrovým nebo plastovým korzetem
- **Operační přístupy + instrumentace**
  - zadní, přední, kombinovaný

- **Cíl operace:**
  - korekce křivky
  - zabránit progresi křivky
  - omezit zhoršování plicních funkcí (cor kyphoscolioticum)
  - omezit rozvoj deformativních změn
  - fyzioterapií zlepšit stav svalstva
  - kosmetický efekt

Lenke klasifikace idiopatické adolescentní skoliózy

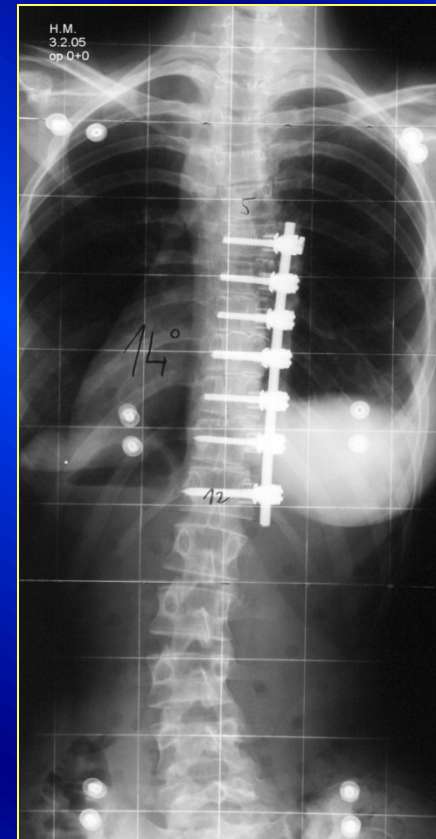
Triáda:

Curve type

Lumbar spine modifier (A,B,C)

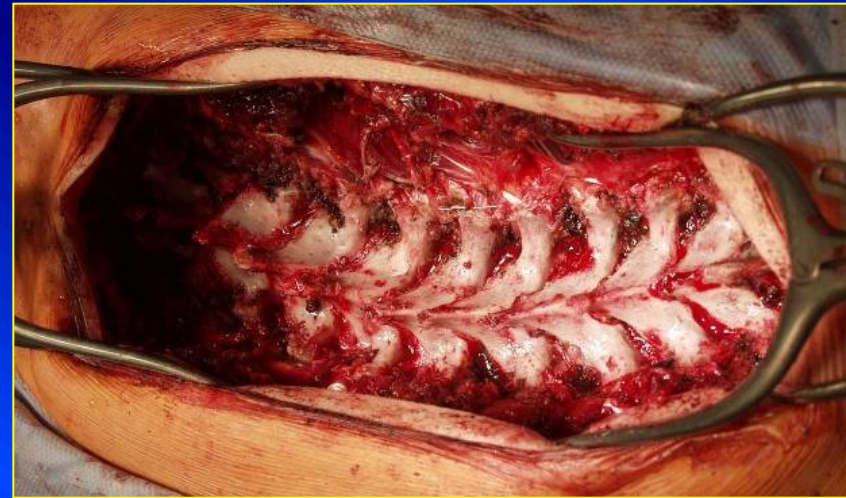
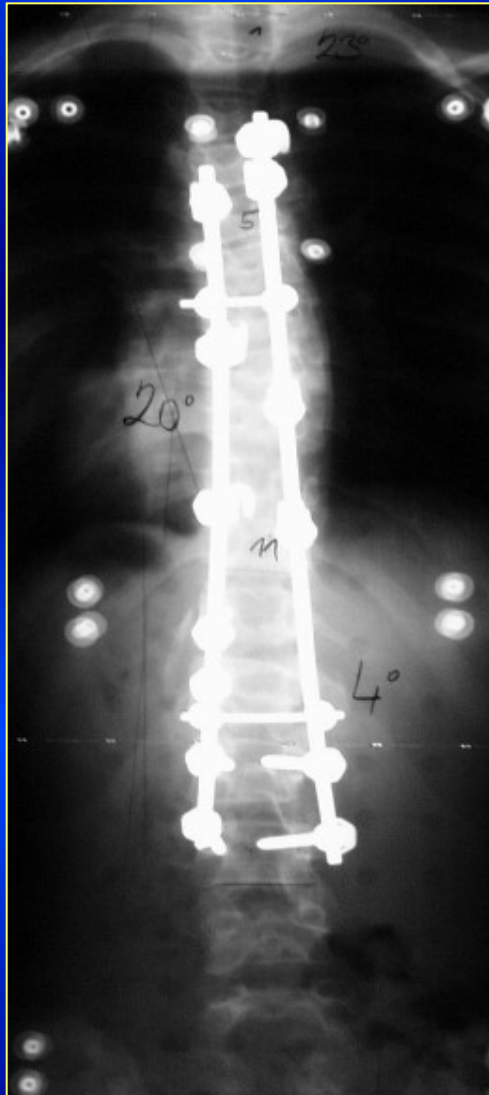
Sagittal thoracic modifier (-,N,+)

Cíl. Selektivní fúze křivky

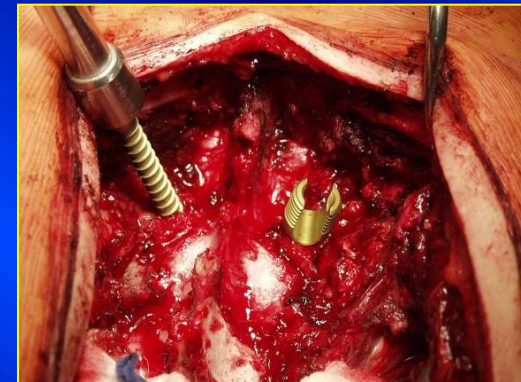

Zadní přístup

skeletizace, resekce kloubů,
dekortikace zadních elementů

Transpedikulární
šrouby či
pedikulární háčky

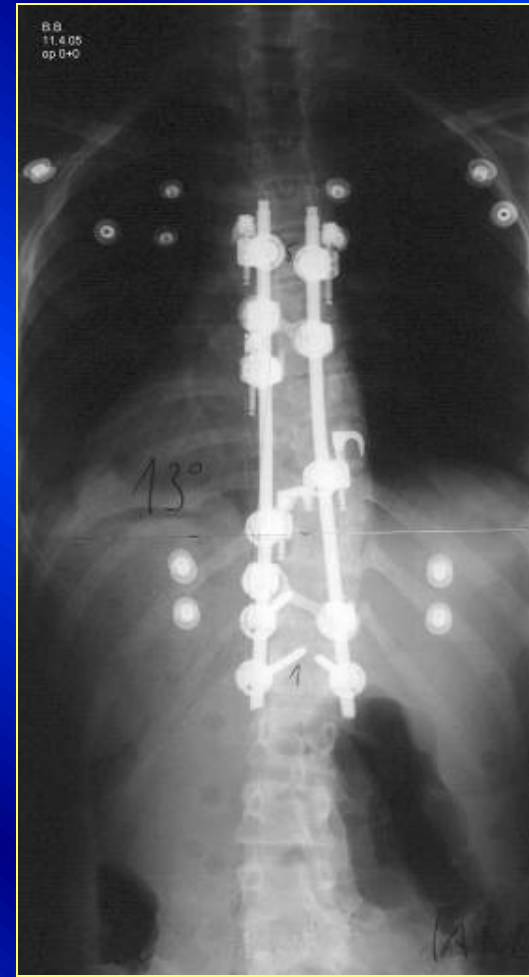
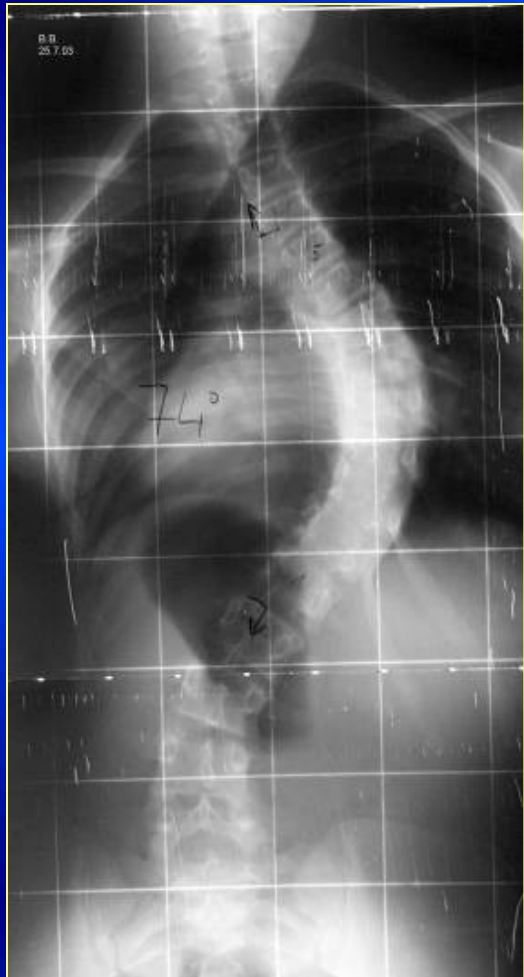

Dokončení,
propojení,
štěpy

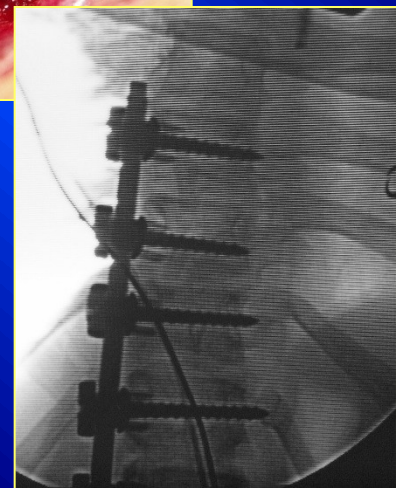
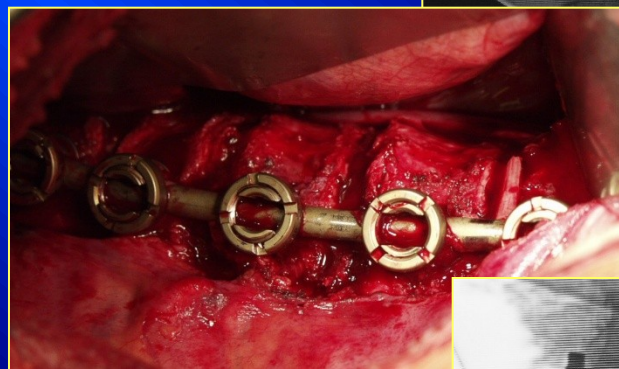
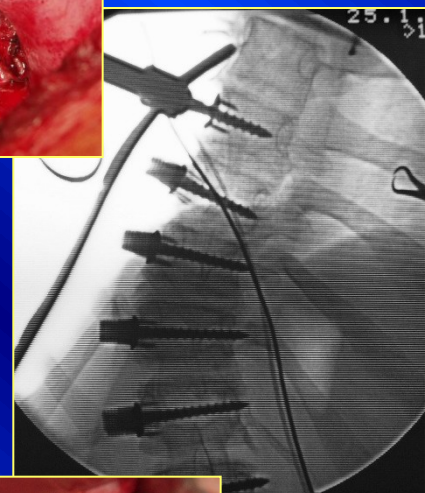
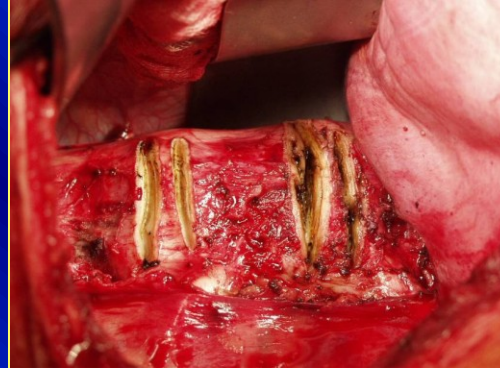
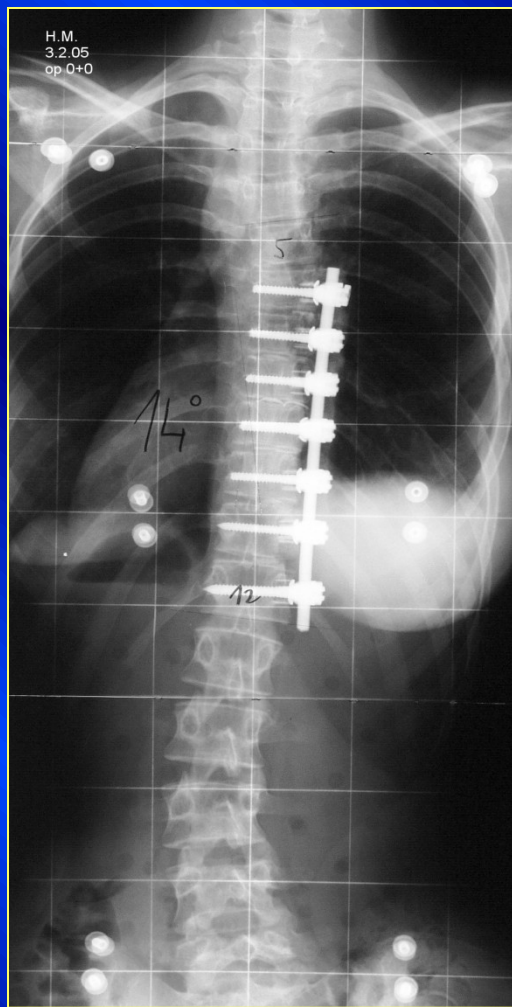

Juvenilní skolióza

HRI + opak.distrakce, později definitivní oš.

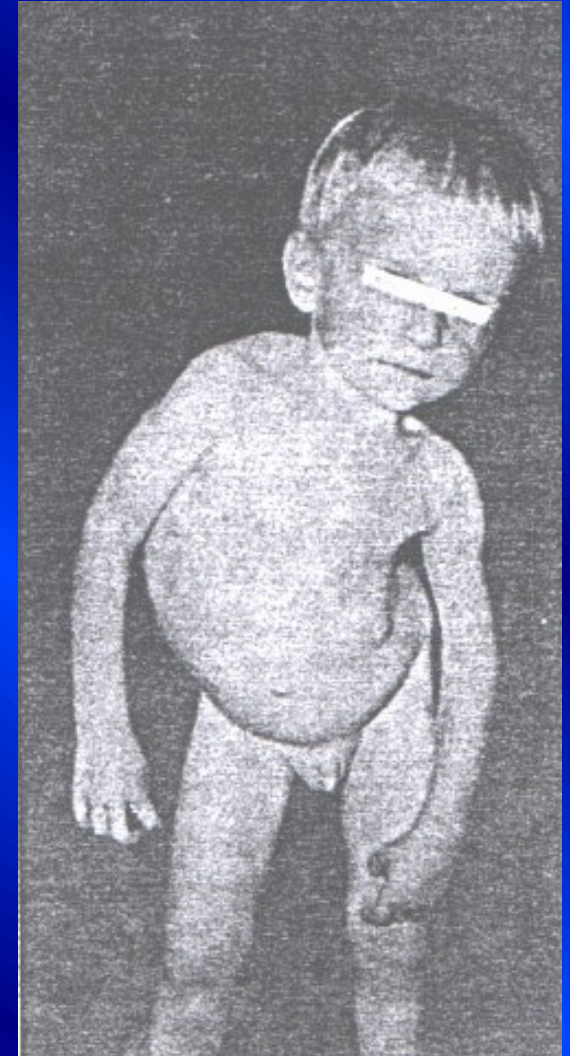
Přední přístup

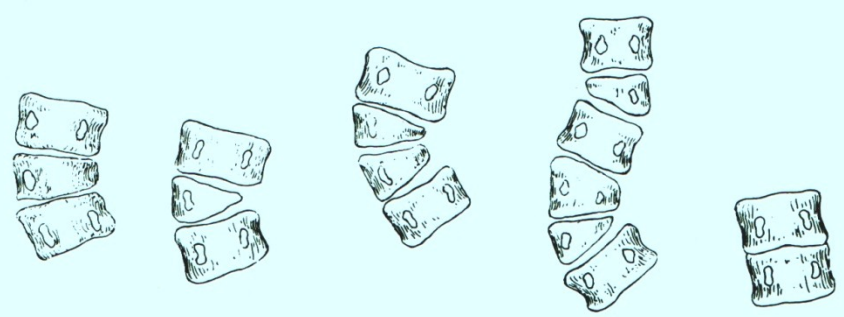
Kongenitální skolióza

- je patrná po narození
- asymetrický růst páteře
- může rychle progredovat
- etiologie:
  1. Porucha formace
  2. Porucha segmentace
  3. Porucha smíšená
- léčba – operace
  - prostá spondylodéza
  - osteotomie + spondylodéza
  - hemivertebrectomie

Porucha formace

Klínový obratel
Hemivertebra

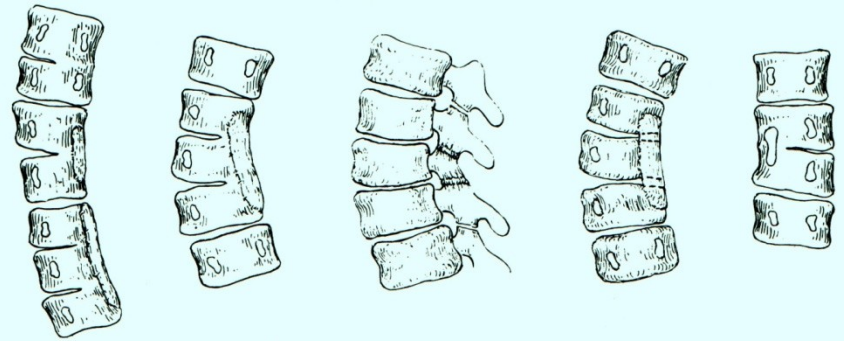

Zadní polobratel
Boční polobratel

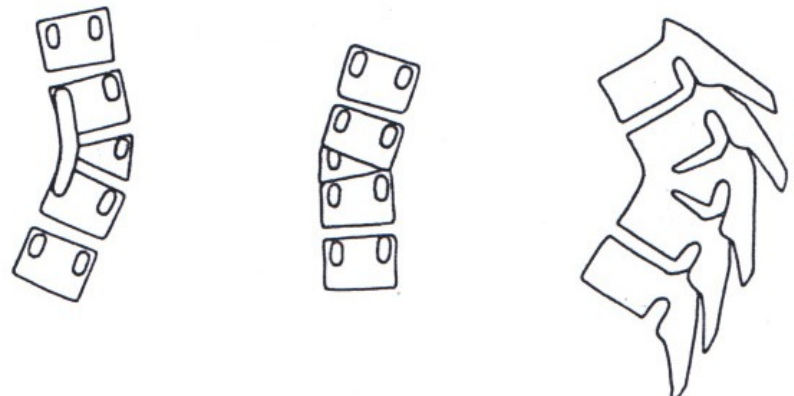

Porucha segmentace

Nesegmentovaná lišta
Kostní blok

Porucha smíšená

Neuromuskulární skolióza

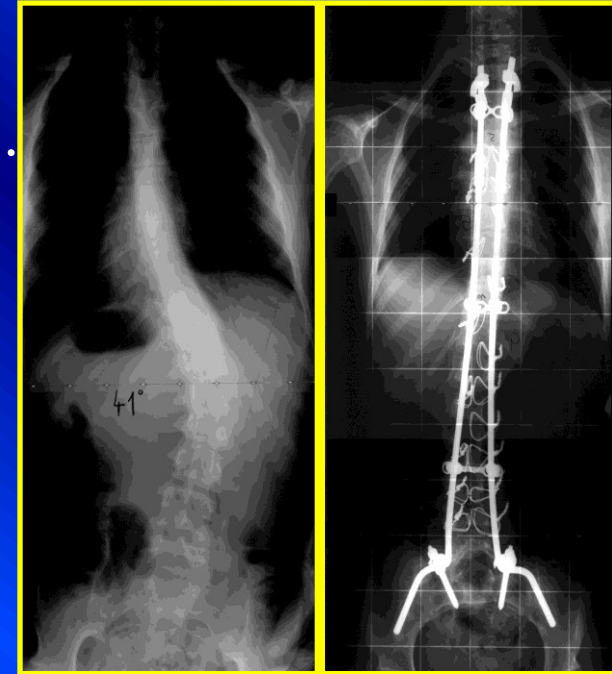
Neuropatická: DMO, polio, spinální dysrafie,...

Myopatická: svalové dystrofie, arthrogryphosis

Vzniká tzv. paralytická skolióza

Bizarní, dlouhé křivky

Th- oper. stabilizace, dlouhé fúze

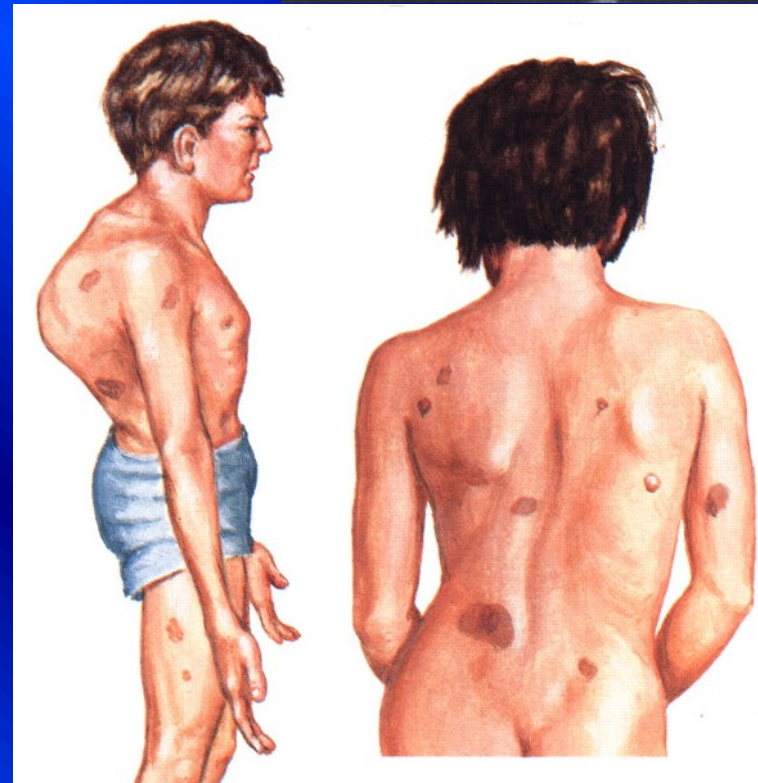

Skolióza při neurofibromatóze

- krátká křivka s atypickým tvarem obratlů
- těžká rotace
- změny na žebrech

Typická křivka
- vždy progreduje
- nutná operace

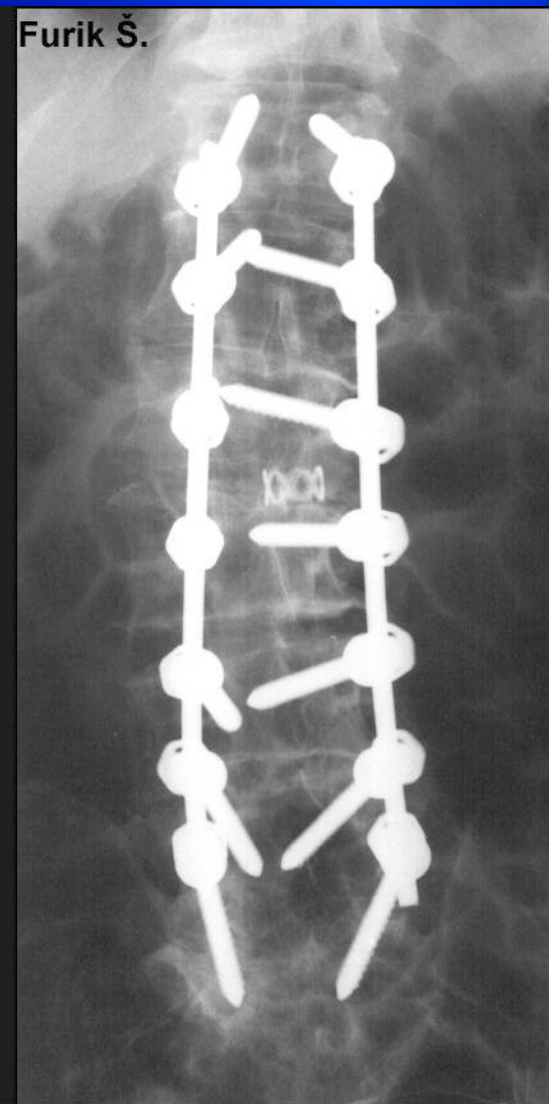
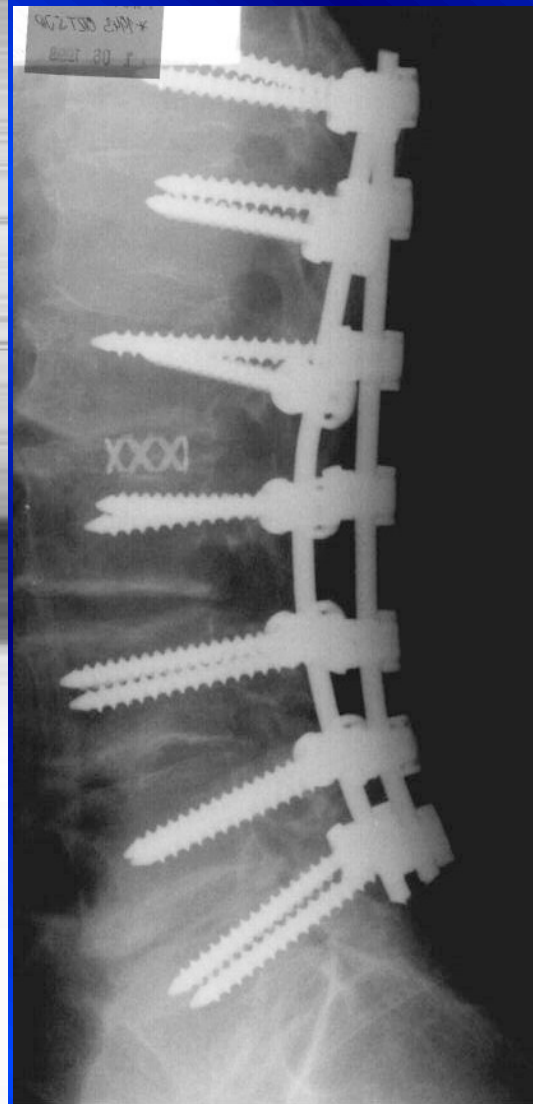
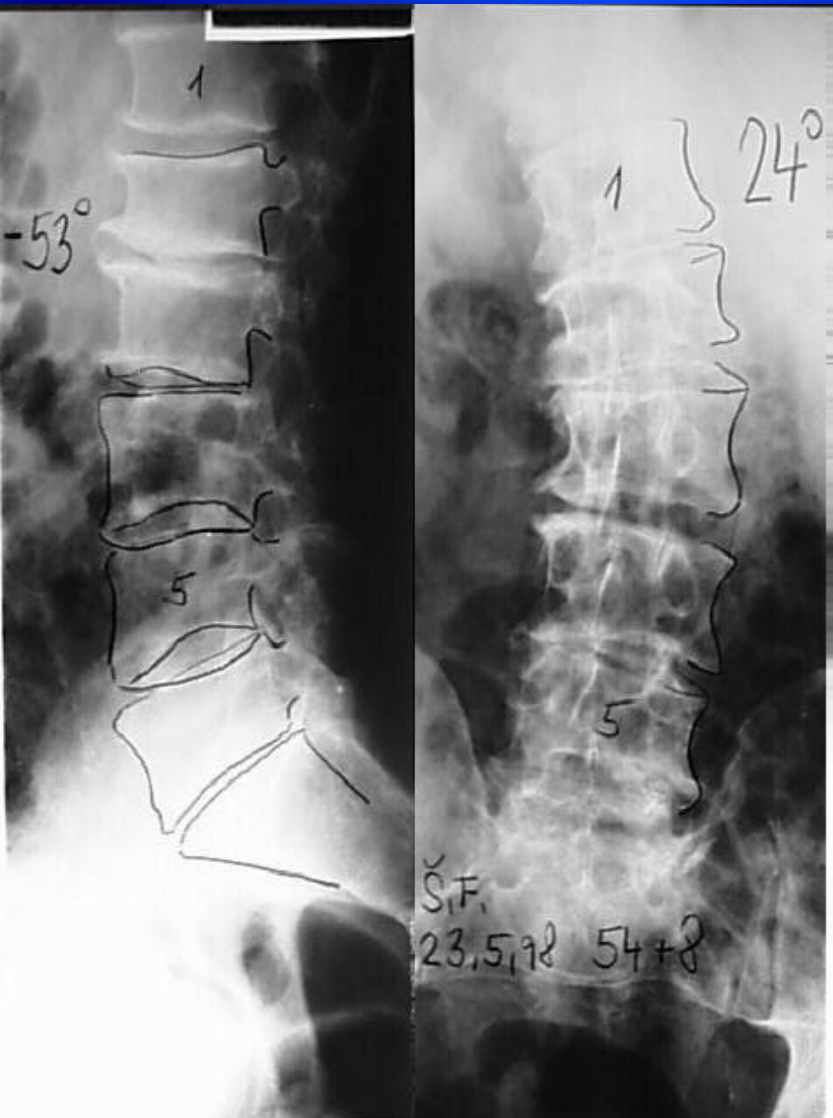
Atypická křivka
- chová se jako idiopatická skolióza – stejně se i léčí

Sekundární skoliózy

- Osteogenesis imperfecta
- Spondyloepifyzární dysplázie
- Diastrofický nanismus
- Rachitis
- Marfanův syndrom
- TBC
- Úrazy
- Degenerativní skolióza

Degenerativní skolióza

Nestrukturální skolióza

- Posturální
- Z kořenového dráždění
- Tumory
- Záněty
- Zkratek dolní končetiny
- Kontraktury v krajině kyčle
- Hysterická

Patologická kyfóza

- Kongenitální
- Neuromuskulární
- Juvenilní kyfóza

- Další
- vrozené vady (achondroplazie, mukopolysacharidózy)
- potraumatická a pooperační (laminectomii)
- po infekci páteře (spondylodiscitis, TBC)
- u tumorů páteře
- při osteoporóze, osteomalácii
- **Posturální kyfóza**

M. Scheuermann = juvenilní kyfóza

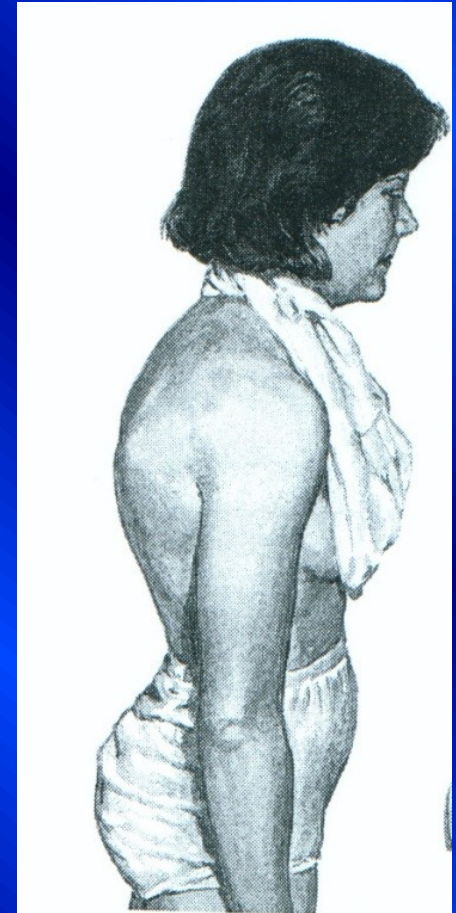
- 0,5 - 8 % populace
- Častěji chlapci
- Věk 12-18 let
- Etiologie idiopatická, multifaktoriální
- Nejčastěji dolní hrudní páteř

M. Scheuermann = juvenilní kyfóza

Klinika:

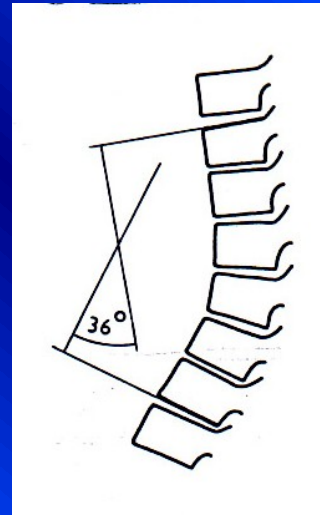
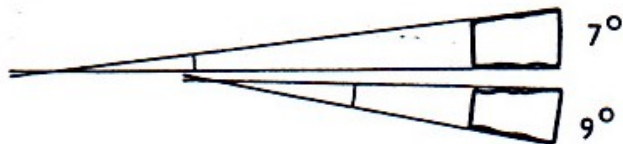
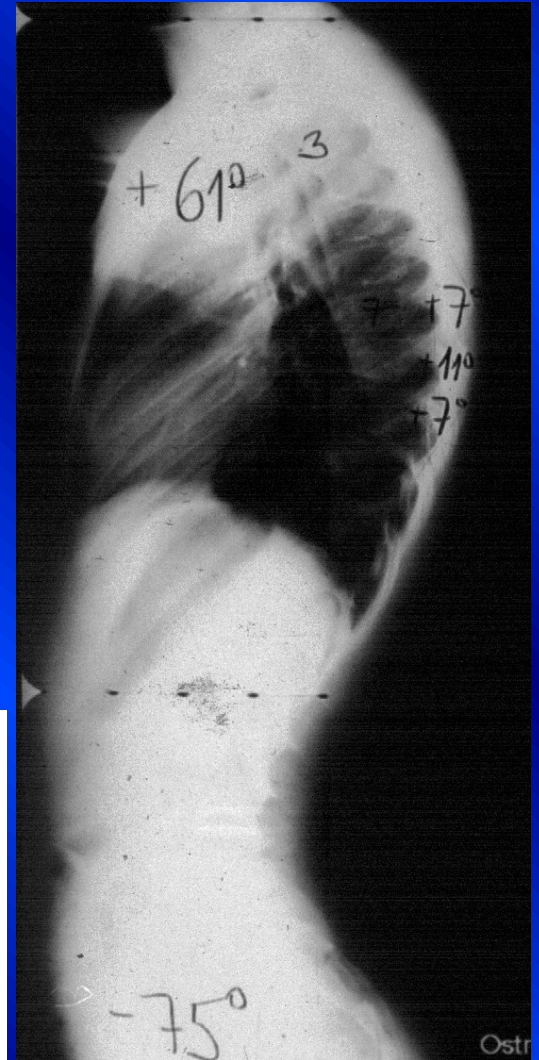
- Zvýšená Th kyfóza (nad 40 st)
- Kyfóza je fixována (hyperextenční test)
- Bolesti
- Omezený pohyb s omezeným rozvíjením páteře
- Rozvoj deformativních změn

M. Scheuermann

RTG změny

- kyfóza nad 40 st.
- nepravidelnosti krycích ploch
- Schmorlovy uzly
- Zúžení meziobratlových prostor - intervertebrálních disků
- Klínová deformita obratlů nad 5 st. alespoň u 3 obratlů

M. Scheuermann = juvenilní kyfóza

Stádium

- I. stádium floridní (9-12 let, kulatá volná záda s bolestí, svalové změny)
- II. stádium deformit (13-16 let, tuhost, rtg změny)
- III. stádium následků (chronické bolesti zad)

M. Scheuermann

Terapie:

- Konzervativní
  - cvičení
  - ortézy a cvičení
  - antigravitační sádrový korzet s následnou ortézou LTV
  - ve floridním stádiu zákaz zátěže a sportu
  - NSA, analgetika, myorelaxantia
- Operační (s doléčením ortézou a LTV)

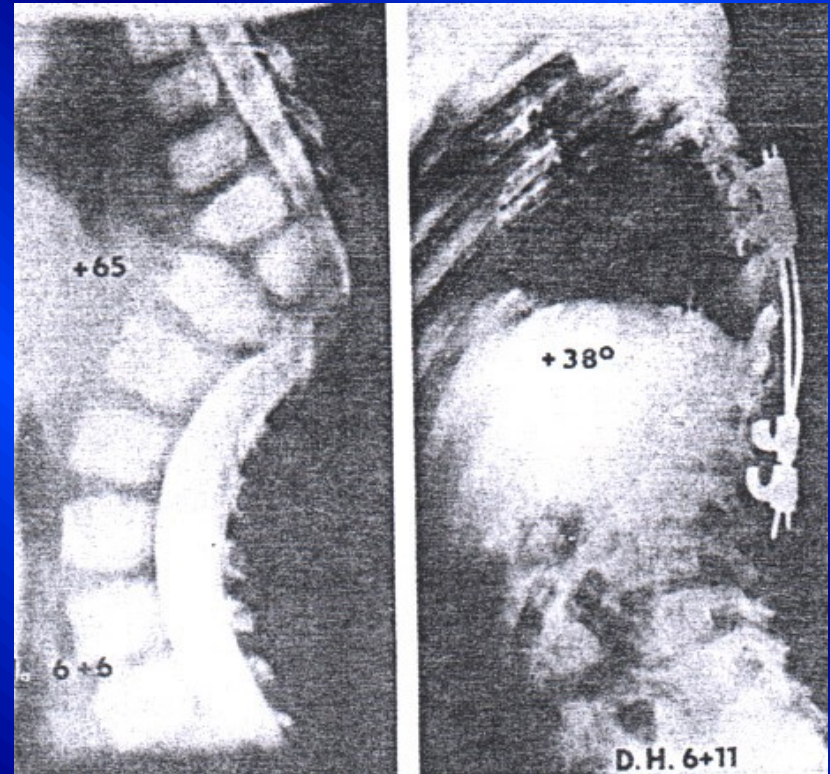
Kongenitální kyfóza

Etiologie:

- Porucha formace
- Porucha segmentace
- Porucha smíšená

Terapie:

- nepřipustit progresi
- progredující křivky operovat
- zadní spondylodéza + korzet do konce růstu
- přední osteotomie s korekcí + zadní fúze s instrumentací

Posturální kyfóza

- v rámci tzv.vadného držení těla - VDT

- při svalové nerovnováze, nedostatku, cvičení, sedavém způsobu života.
- chabé svalstvo zádové a břišní, zvýšená bederní lordóza a hrudní kyfóza

Léčba:

- pravidelné cvičení zádového a břišního svalstva
- vytrvalost
- vedení LTV fyzioterapeutem